

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ AÇIK ERİŞİM YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1-(1) Bu Yönerge, Aksaray Üniversitesi adresli bilimsel çalışmaların, Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde arşivlenerek bilim dünyasına sunulmasına ilişkin usul ve esasları düzenler. Yönergenin amaçları şu şekilde belirlenmiştir.

- a) Aksaray Üniversitesi bünyesinde oluşturulan akademik çalışmaların uzun dönemli derlenmesinin ve korunmasının sağlanması,
- b) Aksaray Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların açık erişimle geniş kitlelere ulaşmasının sağlanması,
- c) Aksaray Üniversitesi Kurumsal Arşivi'nin oluşturularak, Açık erişim stratejisinin belirlenmesi.

Kapsam

Madde 2-(1) Aksaray Üniversitesi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak desteklenen ve ASÜ mensupları tarafından gerçekleştirilen tüm akademik çalışmaları kapsar. Aksaray Üniversitesi mensuplarının Aksaray Üniversitesi dışında gerçekleştirdikleri çalışmaları, kendi istekleri doğrultusunda bu arşivde saklanabilir.

Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sisteminin içeriği aşağıdaki materyallerden oluşur.

- a) Bilimsel dergilerde yayımlanmış makaleler,
- b) Yayımlanma aşamasında olan makaleler,
- c) Yüksek lisans ve doktora tezleri,
- d) Bildiri ve sunumlar,
- e) Seminer metinleri,
- f) Teknik notlar,
- g) Proje çalışmaları,
- h) Kitaplar,
- i) Kitap içindeki bölümler,
- j) Ödüllü çalışmalar,
- k) Patent belgeleri,
- l) Raporlar,
- m) Açık ders materyalleri,
- n) Afiş, video kaydı vb.

Dayanak

Madde 3-(1) Bu yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4/c ve 42/d maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4-(1) Bu yönergede adı geçen;

- a) **Aksaray Üniversitesi Mensubu:** Aksaray Üniversitesi bünyesindeki akademisyenleri, personeli ve öğrencileri ifade eder.
- b) **Açık Erişim:** Aksaray Üniversitesi mensubu tarafından gerçekleştirilen akademik çalışmanın teknik bariyer ve yasal engel olmadan, dijital olarak erişilebilmesini ifade eder. Bu çalışmalar; hakem değerlendirmesinden geçerek akademik bir dergide yayınlanma hakkını kazanan makaleleri, tezleri, bildiri metinlerini, projelere ait çıktıları, posterleri ve açık ders materyallerini içerir.
- c) **Akademik Çalışmalar:** Aksaray Üniversitesi mensuplarının araştırmaları sonucu ortaya çıkan tüm çalışmaları ifade eder.
- d) **Yayın Depolama:** Akademik çalışmaların birer kopyasının yayın tarihinden geç olmamak koşulu ile Aksaray Üniversitesi Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'nde depolanmasını ifade eder.
- e) **Kişisel Arşivleme:** Bir Aksaray Üniversitesi mensubunun akademik çalışmasının ve entelektüel katkı sağladığı çalışmasını Aksaray Üniversitesi Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'nde depolaması sürecini ifade eder.
- f) **Telif Hakkı:** Kişinin her türlü fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerinde hukuken sağlanan haklardır.
- g) **Ambargo:** Araştırma sonuçlarının 12 aya kadar erişime kapalı olmasını ifade eder.

Açık Erişim Sisteminde Yetki ve Sorumluluklar

Madde 5- (1) Aksaray Üniversitesi mensupları yayınlarının telif haklarını kendilerinde bırakabilir ya da yayınlarına en geniş erişim hakkı sağlayacak lisansları yayıncılara teklif edebilirler.

(2) Aksaray Üniversitesi mensupları yayıncının izin verdiği koşullar doğrultusunda yayının ön baskı, son baskı veya yayıncı sürümünün tam metinlerini Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sistemi aracılığıyla erişime açarlar. Yayınların Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde arşivlenmesi hiçbir şekilde yazarların yayıncı tercihini ve yayın mecrasını sınırlamaz.

(3) Aksaray Üniversitesi mensuplarının yayına kabul edilen bilimsel çalışmalarının hakemden geçmiş şekli, yayın tarihinden geç olmamak koşulu ile en geç bir ay içinde Aksaray Üniversitesi Açık erişim sisteminde arşivlenir. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştikten sonra patent yayını ile aynı tarihte arşivlenir.

(4) Yayınların Açık Erişim Sisteminde arşivlenmesi yayının yazarı tarafından yapılır.

(5) Aksaray Üniversitesi mensuplarının birden fazla kurumdan birden fazla yazarın işbirliği ile yaptıkları çalışmalar Aksaray Üniversitesi Açık Erişim sisteminde arşivlenir.

(6) Birden fazla Aksaray Üniversitesi mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda kaynağın arşivleme sorumluluğu başyazara aittir.

(7) Aksaray Üniversitesi yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin tezleri kabul edildikten sonra, en geç bir ay içinde Aksaray Üniversitesi Açık Erişim sisteminde arşivlenir. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştikten sonra patent yayını ile aynı tarihte depolanır.

(8) Aksaray Üniversitesi mensupları akademik çalışmalarının son sürümlerini, ambargo ve benzeri koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş olmadığı sürece Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde arşivlenmesini onaylar.

Açık Erişim / Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim

Madde 6- (1) Aksaray Üniversitesi, araştırmalarını “açık erişim” seçeneği ile yayımlatmak isteyen mensuplarını destekler. Yazarın yayıncılarla yaptığı anlaşmalar ve kişisel arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim, “Kamuya Açık Erişim” ve “Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim” olmak üzere iki başlık altında incelenecektir. Ambargo Süresi 12 (on iki) ayı geçmeyecektir.

Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı

Madde 7-(1) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sisteminin işletilmesi sürecinden sorumludur.

(2) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Aksaray Üniversitesi mensuplarını, Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sisteminden haberdar etmek amacıyla, bilgilendirme kılavuzları hazırlar, gerekli tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını yapar.

(3) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Aksaray Üniversitesi mensuplarının Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sistemine aktardıkları bilimsel çalışmaların üst verilerini Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü standartlarına göre kontrol eder. Gerekli durumlarda düzeltme için Aksaray Üniversitesi mensuplarıyla birlikte çalışır.

(4) Açık Erişim Sistemi çalışmasına yönelik olarak diğer üniversite ve kurumlarla yapılacak anlaşma ve işbirliği çalışmaları Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

Enstitü Müdürlükleri ve Bölüm Başkanlıkları

Madde 8-(1) Enstitü Müdürlükleri lisansüstü tezlerin Aksaray Üniversitesi Açık erişim Sisteminde depolanması ve açık erişime sunulması için tezin teslimi sırasında izin formu imzalatarak tezin basılı ve elektronik kopyaları ile birlikte teslim alır. Enstitü Müdürlükleri imzalı form ile tezin basılı ve elektronik kopyalarını en geç iki hafta içerisinde Kütüphaneye gönderir.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı

Madde 9-(1) Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sistemi yazılımının kuruluşu, güncellenmesi, yedeklenmesi, uzun dönem korunarak saklanması, güvenliğinin

sağlanması ve Ulusal Akademik Arşiv Sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini yürütür.

Yayımlama ve Yararlanma Hakkı

Madde 10- (1) Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde bilgi kaynaklarını yayımlama ve onlardan yararlanma hakkı aşağıda belirtilen koşullarda gerçekleştirilir:

- a) Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sistemindeki çalışmaların tam metinlerine serbest erişim, yazarın kararına ve yayının telif hakkı durumuna bağlıdır.
- b) Herhangi bir dergide yayımlanmış veya yayımlanma kararı alınmış çalışmalar, telif hakları doğrultusunda, dergideki formatı dışında Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde arşivlenebilir.
- c) Telif hakkı üçüncü kişi veya kurumlarda olan yayınlar, telif hakkı koşullarına göre Aksaray Üniversitesi Açık erişim Sisteminde arşivlenir.
- d) Aksaray Üniversitesi Açık erişim Sisteminde yer alan bilgi kaynakları kullanıldığında, kullanan kişi tarafından kaynak gösterilmesi bilimsel etik açısından gerekli ve zorunludur.

Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu

Madde 11- (1) Aksaray Üniversitesi Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu aşağıdaki üyelerden oluşur:

- Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'ndan sorumlu Rektör Yardımcısı
- BAP Koordinatörü
- Fen Bilimleri Enstitü Müdürü
- Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü
- Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürü
- Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı
- Bilgi İşlem Daire Başkanı'ndan oluşacaktır.

(2) Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu, Açık Erişim Sistemi uygulamalarını ve politikasını her yıl politikanın değerlendirmesini gerçekleştirmekle yükümlü olacaktır. Kurul, gerekli gördüğü hallerde politikayı revize etme veya değiştirme çalışmalarından sorumlu olacaktır. Öneri ve görüşler Aksaray Üniversitesi Rektörlüğü'ne sunulacaktır.

Yürürlük

Madde 12- (1) Bu Yönerge Aksaray Üniversitesi Senatosunca kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 13-(1) Bu Yönerge hükümlerini Aksaray Üniversitesi Rektörü yürütür.